

Advies over de actualisering van het Federaal Energie- en Klimaatplan

**Brussel
28/06/2022**

Inbehandelingneming

- [a] Op 17 mei 2022 ontving de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO) een verzoek om advies van minister Zakia Khattabi en minister Tinne Van der Straeten over de actualisering van het Federaal Energie- en Klimaatplan (FEKP). De ministers verzoeken de FRDO de werkzaamheden te coördineren en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) erbij te betrekken.
- [b] De energie- en klimaatadministraties hebben op donderdag 2 juni een presentatie van deze adviesaanvraag en de lopende werkzaamheden aan de Raden gegeven.
- [c] De raden zijn vervolgens op 2 juni 2022 bijeengekomen om dit advies voor te bereiden. Het advies werd via schriftelijke procedure door de plenaire vergadering van de CRB en door de algemene vergadering van de FRDO op 28/06/2022 goedgekeurd.

Raadpleging

- [1] De Raden danken de ministers voor dit verzoek voorafgaand aan de actualisering van het FEKP. Gezien de beschikbare tijd en andere lopende processen (met name de voorbereiding van de klimaatrondetafelconferenties), hebben de raden echter besloten een kort advies op te stellen, waarin de nadruk ligt op de governance-aspecten.
- [2] Aangezien de klimaatrondetafelgesprekken een duidelijke link hebben met het FEKP, doen de raden ook een aantal aanbevelingen in dit verband.

Actualisering van het FEKP

- [3] De raden herinneren eraan dat zij verschillende adviezen hebben uitgebracht over de ontwikkeling van het Nationaal Energie- en Klimaatplan (NEKP) in 2018 en 2019¹. Zij verzoeken te analyseren in hoeverre deze aanbevelingen in het gepubliceerde NEKP zijn geïntegreerd en, waar nodig, met deze aanbevelingen rekening te houden bij het actualiseren van het FEKP.
- [4] Zij herinneren er ook aan dat in deze adviezen een aantal fundamentele beginselen zijn uiteengezet waarop de NEKP, en dus ook de FEKP, moeten worden gebaseerd².
- [5] De raden vestigen in het bijzonder de aandacht op het advies dat zij samen met de regionale economische, sociale en milieuraden hebben opgesteld³, en met name op :
 - het feit dat het huidige plan geen echt geconsolideerd plan is. In de aanbeveling van de Europese Commissie van 2019⁴ over het ontwerp-NEKP staat : « Er zijn aanzienlijke inspanningen en politieke bereidheid nodig om tot een beter geïntegreerd nationaal

¹ Zie :

- Advies [FRDO 2018a06](#) betreffende de federale inbreng in het Nationaal Energie-Klimaatplan 2030, 30/05/2018 ;
- Advies [CRB 2018-1750](#) : Concrete maatregelen voor het federale deel van het Nationaal Energie-Klimaatplan, 20/06/2018 ;
- Advies [FRDO 2019a02](#) van de FRDO over het ontwerp van Nationaal Energie-Klimaatplan 2030 (NEKP), 10/05/2019 ;
- Advies [CRB 2019-2001](#) : Bijdrage van de CRB aan het geïntegreerd Nationaal Energie-Klimaatplan, 24/10/2019.

² Zie bijvoorbeeld § 5 tot 12 van het advies [FRDO 2019a02](#) van de FRDO over het ontwerp van Nationaal Energie Klimaat Plan 2030 (NEKP), 10/05/2019

³ Advies [FRDO 2019a03](#) : Gemeenschappelijk advies over het ontwerp van Nationaal Energie Klimaat Plan 2030 (NEKP), 10/05/2019.

⁴ Aanbeveling van de Commissie over het ontwerp van geïntegreerd Nationaal Energie- en Klimaatplan van België voor de periode 2021-2030, [C\(2019\) 4401 final](#), 18/06/2019

energie- en klimaatplan te komen. » De raden zijn van oordeel dat de herziening van het NEKP de gelegenheid zou bieden om er een echt geïntegreerd document van te maken, en betreuren de werkmethode waarbij de vier delen van het plan (één federaal deel en drie regionale delen) onafhankelijk van elkaar worden herzien alvorens de herziening van het NEKP wordt overwogen ;

- de noodzaak om een meer leesbaar document te maken, met inachtneming van de bij de Verordening⁵ opgelegde structuur, Dat moet ertoe leiden dat burgers en andere stakeholders beter kunnen begrijpen welk beleid de overheden effectief willen voeren;
- de noodzaak van concrete interfederale samenwerking op basis van de voorstellen van de verschillende raden, teneinde tot een samenwerkingskader te komen;
- de noodzaak om beleidspraktijken te baseren op bestaande wetenschappelijke studies;
- het belang van het concreet uitwerken van de maatregelen die zullen worden genomen om de verschillende vastgelegde doelstellingen te verwezenlijken, alsook van de daarvoor uit te trekken middelen inzake budget en personeel;
- het belang van een grondige bestudering van de reacties van de Europese Commissie op het ontwerp-NEKP.

[6] Om de leesbaarheid van het document te verbeteren, stellen de raden tevens voor een concordantietabel tussen het geactualiseerde NEKP en de door de Verordening opgelegde structuur als bijlage toe te voegen.

[7] De Raden zijn ook verbaasd dat er geen expliciet verband lijkt te worden gelegd tussen de herziening van het NEKP en :

- het nationaal en regionaal industriebeleid ;
- de werkzaamheden van de Staten-Generaal voor Rechtvaardige Transitie.

[8] De Raden verzoeken tevens om bij de herziening van het NEKP rekening te houden met de besluiten over het EU-wetgevingspakket « fit for 55 ».

Vorbereiding van de klimaatrondeafelgesprekken

[9] De Raden vragen dat de klimaatrondeafels niet alleen de bevoegde federale en regionale administraties omvatten, maar ook vertegenwoordigers van de verschillende beleidscellen van de ministers die bevoegd zijn voor het klimaatbeleid. Zij noemen als voorbeeld de Vlaamse Klimaatop⁶.

[10] Zij verzoeken tevens alle deelnemers zo spoedig mogelijk op de hoogte te brengen van de data van de verschillende rondetafelgesprekken, de werkwijze ervan duidelijk toe te lichten en voldoende van tevoren voorbereidende documenten toe te zenden.

⁵ [Verordening \(EU 2018/1999\) van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie](#)

⁶ <https://overheid.vlaanderen.be/gedragsinzichten-klimaatactieplannen>

Bijlage 1. Stemgerechtigde leden van de algemene vergadering die deelnamen aan de stemming over dit advies

Ledengroep	Stem VOOR	Stem TEGEN	ONTHOUDING	TOTAAL
Voorzitter en ondervoorzitters				
François-Xavier de Donnea	+			
Vanessa Biebel	+			
Mathieu Verjans	+			
<i>Totaal op 4 met stemrecht</i>	3	0	0	3
NGO's voor milieubescherming				
Benjamin Clarysse	+			
Arthur Fonsny	+			
<i>Totaal op 3 met stemrecht</i>	2	0	0	2
NGO's voor ontwikkelingsamenwerking				
Kiki Berkers	+			
Nicolas Van Nuffel	+			
<i>Totaal op 3 met stemrecht</i>	2	0	0	2
Werknemersorganisaties				
Christophe Quintard	+			
François Sana	+			
Hadrien Vanoverbeke	+			
<i>Totaal op 6 met stemrecht</i>	3	0	0	3
Werkgeversorganisaties				
Ineke De Bisschop	+			
Diane Schoonhoven	+			
Françoise Van Tiggelen	+			
Piet Vanden Abeele	+			
<i>Totaal op 6 met stemrecht</i>	4	0	0	4
Jeugdorganisaties				
<i>Totaal op 2 met stemrecht</i>	0	0	0	0
TOTAAL van de stemmen op 24 met stemrecht	14	0	0	14

Bijlage 2 : personen die hebben meegewerkt aan de opstelling van dit advies

Voorzitter

Prof. Jean-Pascal VAN YPERSELE (UCLouvain) – Voorzitter van de WG « Energie en Klimaat » van de FRDO

Leden en hun vertegenwoordigers

Yelter BOLLEN (BBL)
Camille BIOT (Forum des Jeunes)
Arnaud COLLIGNON (IEW)
Bernard DECOCK (FWA)
Sebastiaan MARIEN (VBO)
Bert STEVENS (AB-REOC)
François SANA (CSC)
Olivier VAN DER MAREN (FEB)

Vertegenwoordigers van de administratie

Fre MAES (FOD VVVL)
Elisabeth ELLEGAARD (FOD VVVL)
Karen GEENS (FOD Economie, DG Energie)

Secretariaten

Alexis DALL'ASTA (FRDO)
Fabrice DEHOUX (FRDO)
Marc DEPOORTERE (Directeur FRDO)
Céline MOUFFE (CRB)

Centrale Raad voor het Bedrijfsleven

De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) werd opgericht door de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven.

De opdrachten van de CRB-koepel:

- via de organisaties die de arbeidswereld en het bedrijfsleven vertegenwoordigen een sociale consensus bewerkstelligen over de werking van de economie en de sociaaleconomische problemen en ook over de doelstellingen en de belangrijkste principes met als doel het sociaaleconomische beleid in een door de sociale partners gewenste richting te leiden;
- via het initiatiefrecht van de CRB de aandacht van de overheden en van de politiek verantwoordelijken vestigen op de problemen die zich voordoen op sociaaleconomisch gebied, met als doel die op de agenda van de overheid te plaatsen;
- via adviesaanvragen over wetsontwerpen de interactie vergemakkelijken tussen de overheden en de politiek verantwoordelijken en de samenleving met betrekking tot de toegepaste sociaaleconomische beleidslijnen.

Blijde Inkomstlaan 17-21, 1040 Bruxelles | +32 2 233 88 11 | info@ccecrb.fgov.be | www.ccecrb.fgov.be
Contactpersoon: Céline Mouffe | 02 233 88 77 | celine.mouffe@ccecrb.fgov.be

Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling

De Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO) werd opgericht door de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling.

Het is zijn opdracht:

- om adviezen uit te brengen over de maatregelen betreffende het federale en Europese beleid inzake duurzame ontwikkeling die door de federale overheid worden genomen of gepland, meer bepaald in uitvoering van de internationale verbintenissen van België;
- om een discussieforum te zijn over duurzame ontwikkeling;
- om wetenschappelijke studies voor te stellen in de domeinen die betrekking hebben op duurzame ontwikkeling;
- om de actieve medewerking te verkrijgen van de openbare en private instellingen en ook van de burgers om die doelstellingen te verwezenlijken.

Kruidtuinlaan 50/70, 1000 Brussel | +32 2 743 31 50 | mail@frdo-cfdd.be | www.frdo.be
Contactpersoon: Fabrice Dehoux | 02/743 31 58 | fabrice.dehoux@cfdd.be